

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
KOMISIONERI PËR MBROJTJEN NGA DISKRIMINIMI

Nr. 720 prot.

Tiranë, më 11 . 06 . 2020

Lënda: Informacioni në kuadër të monitorimit post-legjislativ të Ligjit nr. 9970, datë 24.07.2008 “Për barazinë gjinore në shoqëri”.

Z. ENVER ROSHI
KOMISIONI PËR PUNËN, ÇËSHTJET SOCIALE DHE SHËNDETËSINË
KUVENDI I SHQIPËRISË

Për dijjeni:

Z. GRAMOZ RUCI
KRYETAR
KUVENDI I SHQIPËRISË

I nderuar Z. Roshi,

Në vijim të kërkesës Tuaj, me shkresën nr.948 prot, datë 10.03.2020, nëpërmjet të cilës kërkohet informacion në kuadër të monitorimit post-legjislativ të Ligjit nr.9970, datë 24.07.2008 “Për barazinë gjinore në shoqëri”. Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi, ju informon, si më poshtë, lidhur me gjetjet gjatë punës së tij:

Në vitin 2019, Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminim, në bashkëpunim me UN Women Shqipëri, ka kryer studimin “Barazia Gjinore dhe Diskriminimi në Organet e Emëruara të Pushtetit Vendor”. Në këtë studim janë evidentuar disa gjetje lidhur me Ligjin Nr.9970/2008 “Për barazinë gjinore në shoqëri”, si më poshtë vijon:

- 1- Ligji Nr.9970/2008 “Për barazinë gjinore në shoqëri” rezulton se nuk ka parashikuar një autoritet, i cili do të mbikëqyrë respektimin e detyrimit të vendosur nga neni 15, shkronja “a” të

Adresa: Rruga “Durrësit” Nr.27, Kodi Postar 1001, Tiranë , Tel: +355 4 2431078, E-mail: info@kmd.al, web: www.kmd.al

vetë këtij ligji. Është i nevojshëm parashikimi i një mekanizmi monitorues dhe sanksionues në lidhje me këtë dispozitë, në mënyrë që të garantohet zbatimi efektiv i saj.

Nevoja për ndryshime në Ligjin nr. 10221/2010 “Për mbrojtjen nga diskriminimi” ose në Ligjin Nr.9970/2008 “Për barazinë gjinore në shoqëri” është e domosdoshme, duke e shtrirë kompetencën e monitorimit të Komisionierit për Mbrojtjen nga Diskriminimi edhe lidhur me zbatimin e Ligjit Nr.9970/2008 “Për barazinë gjinore në shoqëri”.

- 2- Rezulton se Ligji “Për barazinë gjinore në shoqëri” ka nevojë të rishikohet në disa aspekte të tjera të tij. Në nenin 28, parashikohet se Inspektorati Shtetëror i Punës është përgjegjës për shkeljen e detyrimeve të përcaktuara nga neni 26 i ligjit. Neni 26 trajton çështjet e barazisë gjinore në media. Ky nen në paragrafin e dytë, përcakton se, ndalohet transmetimi, botimi dhe publikimi i materialeve dhe i informacioneve, që përmbajnë apo nënkuptojnë dallime poshtëruese apo fyese, përjashtime apo kufizime të njëjës prej gjinive, në bazë të diskriminimit për shkak të gjinisë.

Inspektorati Shtetëror i Punës nuk mund të jetë autoriteti përgjegjës në lidhje me detyrimet që vendos neni 26 i Ligjit “Për barazinë gjinore në shoqëri”. Ky shembull tregon se, është i nevojshëm rikonsiderimi në tërësi i autoriteteve përgjegjëse, të cilat duhet të monitorojnë zbatueshmërinë e detyrimeve të parashikuara, në mënyrë që të garantohet zbatueshmëria e detyrimeve të këtij ligji, me qëllim përmbushjen e objektivave të përcaktuara në ligj.

- 3- Vendosija e kuotës 30% për këshillat bashkiakë në nenin 15, të Ligjit “Për barazinë gjinore në shoqëri”, është tashmë më e ulët se sa parashikimi që bën Kodi Zgjedhor, i cili e ka rritur në 50% këtë kuotë. Po ashtu, neni 15, i këtij Ligji, vendos sanksione, ndërkohë që edhe Kodi Zgjedhor vendos sanksione për listat shumëëmërore të subjekteve zgjedhore në zgjedhjet e përgjithshme, madje i jep një kuptim të ndryshëm edhe vetë listave shumëëmërore me përfaqësim të grave në to.
- 4- Nevojiten ndryshime në Lligjin nr. 139/2015 “Për vetëqeverisjen vendore”, me qëllim adresimin e kuotës gjinore prej 30 %, sipas parashikimeve të nenit 15, të Ligjit “Për barazinë gjinore në shoqëri”. Në nenin 64, shkronjat “f” dhe “g” të Ligjit nr. 139/2015 “Për vetëqeverisjen vendore”, përcaktohet se Kryetari i Bashkisë ka kompetencën që të vendosë për emërimin ose shkarkimin e anëtarëve të organeve drejtuese të shoqërive tregtare, në pronësi të bashkisë, drejtuesit e ndërmarrjeve e të institucioneve në varësi, si dhe të emërojë e shkarkojë punonjësit e tjerë të strukturave dhe njësive në varësi të bashkisë, përveç kur parashikohet ndryshe në Ligjin për Nëpunësin Civil. Rekomandohet ndryshimi i shkronjave “f” dhe “g”, të nenit 64, të Ligjit nr. 139/2015 “Për vetëqeverisjen vendore”, duke përcaktuar se Kryetari i Bashkisë ushtron këto kompetenca, duke respektuar Ligjin “Për barazinë gjinore”.

- 5- Është e nevojshme marrja e masave ligjore dhe krijimi i një mekanizmi efikas që të garantojë përfaqësimin e gruas në rastet e rekrutimit të punonjësve në administratën publike vendore. Aktualisht ky mekanizëm mungon. Në këtë aspekt nuk ka statistika se sa është numri i grave që punojnë në administratën vendore, dhe për më tepër duhet të shihen me kujdes dhe me prioritet gratë që mbajnë ose aspirojnë të mbajnë pozita drejtuese të nivelit të mesëm dhe të lartë, në administratën publike vendore. Legjislacioni për shërbimin civil duhet të ndryshohet me qëllim që të garantojë që jo më pak se 30 % e drejtuesve të administratës publike vendore, të jenë të mbajtur nga gjinia më pak e përfaqësuar, si dhe duhet të përmbajë incentiva të mjaftueshme për të arritur këtë objektiv.
- 6- Çështja e barazisë gjinore në shërbimin publik vendor dhe në çdo organ apo agjenci të emëruar prej tij, duhet të shihet edhe nën këndvështrimin e ndryshimit të mentalitetit, veçanërisht kur merren parasysh ndryshimet e mëdha që janë evidente mes zonave urbane të zhvilluara në Shqipëri dhe atyre bashkive që janë të vogla apo në pjesët periferike të këtij zhvillimi. Ndaj hapi i parë i ndryshimeve ligjore duhet të shoqërohet edhe me mekanizëm ndërgjegjësimi, për të nxitur dhe zhvilluar barazinë e plotë gjinore edhe në bashki. Një detyrë e tillë nuk është vetëm përgjegjësi e vetëm një institucioni, por e të gjithë mekanizmit shtetëror që duhet ta mundësojë atë, duke krijuar ura bashkëpunimi me shoqërinë civile dhe median.
- 7- Çdo bashki duhet të ketë evidenca të qarta dhe të publikuara (psh. në faqen e internetit apo në mjete tjera) në lidhje me çështjet e barazisë gjinore. Statistikat duhet të jenë të përditësuara dhe lehtësisht të kuptueshme nga publiku i gjerë. Bashkitë ligjërisht duhet të kenë detyrimin e qartë që të mbajnë këto statistika, t'i përditësojnë ato, si dhe t'i dërgohen zyrës së Komisionerit për Mbrojtjen nga Diskriminimi, kur i kërkohet.
- 8- Në të gjitha entet, shoqëritë tregtare, agjencitë, etj., që krjon pushteti vendor, duhet të jetë e detyrueshme respektimi i kuotës gjinore të përbërjes së tyre, si në rastet e postit menaxhues ashtu edhe të përbërjes së këshillave drejtues, administrativ, etj. Kjo kërkesë duhet të reflektohet së pari në ligjin “Për vetqeverisjen vendore” dhe duhet të zbatohet që në çastin e parë kur këshillat bashkiakë vendosin krijimin dhe/ose përbërjen e tyre. Edhe për këto çështje Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi duhet të ketë kompetencën të verifikojë situatën faktike dhe të marrë masa ligjore për eliminimin e diskriminimit ndaj gruas edhe në këtë aspekt të organizmit të pushtetit vendor.
- 9- Duhet të përcaktohet qartë, në akte nënligjore të kryetarit të bashkisë dhe/ose këshillit bashkiak, funksioni apo sektori pranë Bashkisë, që adreson dhe raporton evidencën mbi përfaqësimin gjinor, duke pasqyruar edhe analizën përkatëse.
- 10- Komisioneri për Mbrojtjen nga diskriminimi, ka dakortësuar lidhur me propozimet e relatorit, për ndryshimet në Draft-Ligjin “Për Mbrojtjen nga Diskriminim”, ku Komisioneri është propozuar të jetë i parashikuar, në mënyrë specifike, si organ për monitorimin e zbatimit të

Ligjit “Për Barazinë Gjinore”. Ky ndryshim ligjor do të sillte nevojën për staf të dedikuar për këtë kompetencë.

- 11-** Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi, nuk është pjesë e Këshillit Kombëtar për Barazinë Gjinore, i cili drejtohet nga Ministri i Shëndetësisë dhe Çështjeve Sociale, por merr pjesë si i ftuar në mbledhjet e Këshillit Kombëtar të Barazisë Gjinore. Mendojmë se do të ishte e arsyeshme që Komisioneri të ishte pjesë e këtij Këshilli për të dhënë kontributin e tij lidhur me çështjet e barazisë gjinore.

Duke ju falenderuar për bashkëpunimin,

